

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
-------------	---

ROZDZIAŁ I

SPOŁECZNO-KULTUROWE UWARUNKOWANIA PRZEMIAN

POLSKIEGO SYSTEMU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEGO	11
1.1. Od państwa opiekuńczego do państwa pomocy społecznej	11
1.2. Prawno-organizacyjne przesłanki reorganizacji opieki w świetle dokumentów normatywnych oraz nowych wymiarów opieki dawniej i dziś	18
1.3. Procesy globalizacji i jej implikacje dla funkcjonowania polskich rodzin	30

ROZDZIAŁ II

DZIECKO W RODZINIE. OBLICZA SAMOTNOŚCI	35
2.1. Samotność a osamotnienie, ustalenia definicyjne, uwarunkowania i skutki	35
2.2. Nowe potrzeby w zakresie wspomagania rozwoju dziecka w rodzinie w kontekście nowych obszarów zagrożeń	44
2.2.1. Zaburzenia komunikacyjne jako źródło konfliktów pomiędzy rodzicami i dziećmi	44
2.2.2. Eurosieroctwo i migracje źródłem osamotnienia dziecka w rodzinie. Społeczne skutki zagrożeń	54
2.3. Dzieciństwo gorszych szans rozwojowych wyzwaniem dla społeczeństwa obywatelskiego	67
2.4. Wolontariat jako jedna z możliwości i form pomocy organizowanej wobec dziecka i jego rodziny	74
2.5. Możliwości wspierania socjalnego rodzin zagrożonych w polskim systemie pomocy społecznej	76

ROZDZIAŁ III

DZIECKO W PLACÓWCE SOCJALIZACYJNEJ.

WSPÓŁCZESNY WYMIAR SIEROCTWA	87
3.1. Wyzwanie społeczne okresu transformacji w zakresie reorganizacji placówek	87
3.2. Współczesny profil placówki. Możliwości i ograniczenia kompensacji rodziny i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu wychowanków	93
3.3. Bariery społeczne w procesie usamodzielniania się i adaptacji społecznej w świetle narracji usamodzielnionych wychowanków	105
3.3.1. „Dzieciństwo bez rodziny” z perspektywy teraźniejszości.	110
3.3.2. Stosunek do rodziny w kontekście zranionego dzieciństwa	116

ROZDZIAŁ IV

POCZUCIE OSAMOTNIENIA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

W KONTEKŚCIE ZJAWISK MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ	123
4.1. Bieda i ubóstwo przyczyną marginalizacji ucznia w grupie rówieśniczej	124
4.2. Międzyrówieśnicza przemoc szkolna jako zjawisko dyskryminacji dzieci słabszych i przejaw niedostosowania społecznego	132
4.3. Społeczne bariery ograniczające dostępność do edukacji szkolnej dzieci i młodzieży w realiach okresu potransformacji i kryzysu społecznego	141

ROZDZIAŁ V

SAMOTNOŚĆ DZIECKA KU NIEPEWNEJ PRZYSZŁOŚCI?! –

ZAMIAST ZAKOŃCZENIA	153
BIBLIOGRAFIA	165
Literatura	165
Ustawy i rozporządzenia	172
Źródła internetowe	173
SUMMARY	175